

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

قانون شوراهای حل اختلاف
مصوب ۱۴۰۲
(نموداری)

گروه علمی مؤسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش

انتشارات چتر دانش

- ◆ عنوان قراردادی : ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
- ◆ عنوان و نام پدیدآور : قانون شوراهاى حل اختلاف نمودارى / گردآورنده [مهدى چراغ.
- ◆ مشخصات نشر : تهران: چتر دانش ، ۱۴۰۲.
- ◆ مشخصات ظاهرى : ۳۵ ص.
- ◆ شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۶۴۸-۱
- ◆ وضعیت فهرست نویسى : فیبا
- ◆ موضوع : ایران. قوه قضائیه. شورای حل اختلاف -- قوانین و رویه‌ها
- ◆ شناسه افزوده : چراغ، مهدى، ۱۳۷۳-، گردآورنده
- ◆ رده بندى کنگره : KMH1829
- ◆ رده بندى ديويى : ۳۴۷/۵۵۰۹
- ◆ شماره کتابشناسى ملی : ۹۴۴۵۹۱۳
- ◆ اطلاعات رکورد کتابشناسى : فیبا

- ◆ نام کتاب : قانون شوراهاى حل اختلاف مصوب ۱۴۰۲ (نمودارى)
- ◆ ناشر : چتر دانش
- ◆ تدوين : گروه علمى موسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش
- ◆ نوبت و سال چاپ : اول ۱۴۰۲
- ◆ شمارگان : ۱۰۰۰
- ◆ شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۶۴۸-۱
- ◆ قيمت : ۶۰۰۰۰

فروشگاه مرکزی: تهران، میدان انقلاب، خمینری جاوید(اردیبهشت شمالی)، پلاک ۸۸

تلفن مرکز پخش: ۶۶۴۹۲۳۲۷ - تلفن فروشگاه کتاب: ۶۶۴۰۲۳۵۳

nashr.chatr@gmail.com

کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

رشته حقوق با تمام شاخه‌ها و گرایش‌هایش، به‌منزله یکی از پرتعدادترین رشته‌های دانشگاهی کشور، تعداد فراوانی از دانشجویان علوم انسانی را به‌خود جلب کرده است؛ دانشجویانی که پس از تحصیل، وارد عرصه خدمت شده و در مناصب و جایگاه‌های گوناگون به ایفای وظیفه مشغول می‌شوند.

منابعی که در دانشکده‌های حقوق، مبنای کار قرار گرفته و تحصیل دانشجویان بر مدار آن‌ها قرار دارد، در واقع، مجموعه کتب و جزواتی هستند که طی سالیان متمادی چنان‌که باید تغییر نیافته و خود را با تحولات و نیازهای زمانه هماهنگ نکرده‌اند.

این، درحالی است که نیاز مبرم دانش‌پژوهان به مجموعه‌های پربار و سودمند، امری انکارناپذیر است. به‌این‌ترتیب، ضرورت تدوین کتب غنی و ارزشمند برای رفع نیازهای علمی دانشجویان رشته حقوق و نیز رشته‌های متأثر از آن، باید بیش از گذشته مورد توجه قرار گیرد؛ کتاب‌هایی که روزآمدی محتوای آنها از یک سو و تناسب آنها با نیاز دانش‌پژوهان از سوی دیگر، مورد توجه و لحاظ ناشر و نویسنده، قرار گرفته باشد.

مؤسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش، در مقام مؤسسه‌ای پیشگام در امر نشر کتب آموزشی روزآمد و غنی، توانسته است گام‌های مؤثری در همراهی با دانشجویان رشته حقوق بردارد. این مؤسسه افتخار دارد که با بهره‌مندی از تجربیات فراوان خود و با رصد دقیق نیازهای علمی دانشجویان، به تولید آثاری همت‌گمارد که مهم‌ترین دستاورد آن‌ها، تسهیل آموزش و تسریع یادگیری پژوهندگان باشد. انتشارات چتر دانش امیدوار است با ارائه خدمات درخشان، شایستگی‌های خود را در این حوزه علمی بیش از پیش به منصه‌ی ظهور برساند.

فرزاد دانشور

مدیر مسئول انتشارات چتر دانش

قانون شورای حل اختلاف مصوب ۱۴۰۲/۰۶/۲۲.....	۶
فصل اول: ساختار و تشکیلات.....	۶
فصل دوم: حدود صلاحیت دادگاه صلح و شوراها.....	۱۴
فصل سوم: ترتیب رسیدگی و اقدامات سازشی.....	۲۱
فصل چهارم: ترتیب رسیدگی به تخلفات اعضای شورا.....	۲۷
فصل پنجم: سایر مقررات.....	۳۳

راهنما

خوانندگان گرامی! لازم به یادآوری است که نشانه‌های درج شده در ابتدای هر ماده قانونی نشانگر درجه اهمیت ماده‌های ذکر شده می‌باشد. به طوری که مواد قانونی که دارای علامت می‌باشند از بیشترین درجه اهمیت نسبت به سایر مواد قانونی برخوردار هستند. که این مواد را ممتاز می‌نامیم و بدیهی است سایر مواد از لحاظ اهمیت آزمونی و کاربردی از اهمیت کمتری برخوردارند. به طوری که علامت‌های   در ابتدای سایر مواد قانونی به تدریج نشانگر درجه اهمیت خیلی مهم و مهم می‌باشند.

لازم به ذکر است آن دسته از مواد قانونی که در ابتدای آن‌ها هیچ نشانه‌ای وجود ندارد از درجه اهمیت آزمونی و کاربردی پایین‌تری نسبت به سایر مواد قرار دارند.

تبصره ۱- شعب شوراهادر شهرها و در صورت لزوم در مراکز دهستانها و روستاها به تشخیص رییس قوه قضاییه به تعداد لازم تشکیل می گردد. رییس قوه قضاییه می تواند این امر را به رییس مرکز تفویض کند.

تبصره ۲- برای رسیدگی به امور

- ◀ فنی و
- ◀ صنفی

در دعاوی و

شکایات فی مابین اصناف، «شوراهای حل اختلاف تخصصی» قابل تشکیل است. در صورت تشکیل شوراهای حل اختلاف تخصصی مذکور و عدم رد صلاحیت تخصصی خود، دعاوی مربوط منحصراً در این شعب بر اساس احکام این قانون رسیدگی می شود. همچنین برای رسیدگی به امور و دعاوی مربوط به احوال شخصی فی مابین اقلیت های دینی موضوع اصل سیزدهم (۱۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به ترتیب مقرر در این قانون، شوراهای حل اختلاف تخصصی قابل تشکیل است که تشکیل این شوراها مانع از مراجعه اقلیت های دینی مذکور به دیگر شوراهای همان حوزه قضایی نیست.

ماده ۴- قوه قضاییه مکلف است حداکثر ظرف یک سال از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون، در هر حوزه قضایی شهرستان، شعبه یا شعبی از دادگاه ها را تحت مدیریت و نظارت رییس آن حوزه قضایی به عنوان دادگاه صلح تعیین کند.

در حوزه قضایی بخش،

- ◀ وظایف و
- ◀ اختیارات و
- ◀ صلاحیت های

دادگاه صلح می تواند

بر عهده دادگاه بخش باشد که بر اساس احکام این قانون رسیدگی می‌کند. **ریاست و نظارت** دادگاه‌های صلح و شوراهای حل اختلاف در استان بر اساس آیین‌نامه ماده (۴۰) این قانون تعیین می‌شود.

◀ رییس،

◀ یک نفر عضو اصلی و

◀ حسب مورد یک نفر

عضو علی‌البدل است

▣ **ماده ۵-** هر شعبه شورا دارای

که جلسات شورا با حضور دو نفر رسمیت می‌یابد.

تبصره ۱- در هر حوزه قضایی حسب مورد تعدادی عضو علی‌البدل تعیین می‌شود که در صورت غیبت رییس شعبه شورا یا عضو اصلی یا در صورت عدم وحدت نظر دو عضو شورا به دستور رییس شورای

حوزه قضایی مربوط، عضو علی‌البدل، جایگزین یا اضافه می‌شود.

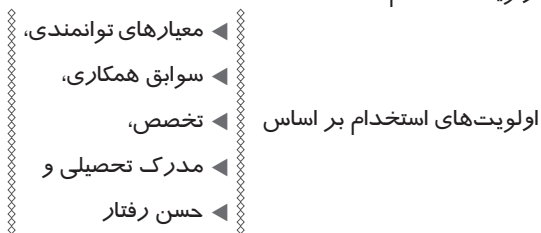
تبصره ۲- برای هر شعبه در مناطق شهری (متناسب با حجم کار و تعداد پرونده‌ها) حداکثر دو نفر و در شعب مناطق روستایی در صورت نیاز یک نفر نیروی اداری و دفتری شورا به کار گرفته می‌شود.

تبصره ۳- تأمین کارکنان اداری و خدماتی مورد نیاز شوراهایی که به صورت تخصصی در اتحادیه‌های صنفی و یا اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون ایران و نظیر آنها

مستقر هستند، در صورت امکان بر عهده نهادهای محل استقرار شورا می‌باشد. کارکنان مذکور با معرفی نهادهای محل استقرار و حکم مرکز منصوب‌شده و تأمین هزینه‌های کارکنان مذکور و تأمین مالی و پشتیبانی از این کارکنان بر عهده نهادهای محل استقرار است.

ماده ۶- قوه قضاییه می‌تواند برای اجرای این قانون حداکثر ده هزار نفر نیروی انسانی لازم را ظرف پنج سال از میان اشخاص واجد شرایط استخدام از طریق آزمون عمومی و تخصصی به صورت پیمانی یا قرارداد کار معین به کارگیری نماید. کارکنان تمام وقت شورای حل اختلاف (اعم از اعضا یا سایر کارکنان) که تا تاریخ بیست و نهم اسفندماه سال ۱۴۰۱، در شوراها مشغول به کار شده‌اند، در اولویت استخدام هستند.

در آیین‌نامه‌ای که ظرف سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب رییس قوه قضاییه می‌رسد، تعیین می‌شود.

تبصره ۱- قوه قضاییه می‌تواند افرادی را که به موجب این قانون استخدام می‌شوند، هم‌زمان در شعب دادگاه‌های صلح و همچنین شعب شوراها به جای کارکنان فعلی شوراها به کارگیری نماید.

تبصره ۲- سوابق اشتغال در شورا به حداکثر سن قانونی اضافه می‌شود.

تبصره ۳- منابع مالی مورد نیاز برای استخدام موضوع این ماده، از محل اعتبارات مصوب مرکز و همچنین از محل درآمدهای اختصاصی موضوع ماده (۳۸) و افزایش درآمدهای حاصل از اجرای مواد (۱۲)، (۱۴) و (۱۹) و کاهش هزینه‌های موضوع ماده (۵) این قانون تأمین می‌شود.

تبصره ۴- دولت مکلف است شناسه استخدام اشخاص موضوع این ماده را در اختیار قوه قضاییه قرار دهد.

تبصره ۵- از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، عضویت جدید در شورا؛

◀ افتخاری،
 ▶ داوطلبانه و
 ▶ تبرعی
 بوده و هرگونه استخدام و به‌کارگیری اعضای

جدید تحت هر عنوان در شوراهای و پرداخت هرگونه حق بیمه برای آنها ممنوع است. مرکز می‌تواند صرفاً به‌تناسب فعالیت آنها از ایشان تقدیر به عمل آورد.

تبصره ۶- قوه قضاییه مجاز است از بازنشستگان دستگاه‌های اجرایی از جمله بازنشستگان قوه قضاییه به‌عنوان عضو، در شوراهای استفاده نماید.